

Секція: Менеджмент

Колодіч Юлія Ігорівна

магістр

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

м. Київ, Україна

МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ В СИСТЕМІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Менеджмент (англ. Management - управління, організація) як наука управління організацією сформувався в США на початку ХХ століття. Його засновниками вважають Ф. Тейлора (1856-1915) і А. Файоля (1841-1925). Однак, коріння менеджменту як сукупності управління людьми, організації виробництва, його принципів і методів досліджувався ще в давні часи.

Ф. Тейлор і його послідовники прагнули визнання менеджменту як самостійної науки, виду діяльності, та створили його першу наукову школу, яка отримала назву раціоналістичної. Теоретичною основою цієї школи стала постійна модель організації з певними загальними закономірностями. Тому завдання менеджменту полягало у виявленні цих закономірностей, відповідно до яких повинно було здійснюватися керівництво підприємством [9].

Сучасне підприємство та сучасний менеджмент неможливі без знань, накопичених людством. Роль менеджменту і сьогодні полягає в тому, щоб перетворити знання і освіченість на безпосередню продуктивну силу суспільства, тобто в реальний капітал будь-якої економіки.

Сучасна економічна теорія виділяє такі основні види менеджменту: організаційний, виробничий, кадровий, інвестиційний, інноваційний, фінансовий, банківський, аграрний та ін.

Ми сконцентруємо увагу на менеджменті організацій. Це наука про управління сучасним підприємством, основним змістом якої є комплекс наукових принципів, методів стимулювання і організаційних важелів впливу на дії людей, використання різноманітних ресурсів з метою досягнення тактичних і стратегічних цілей організації. Тому основними об'єктами менеджменту організацій є окремі організації, підприємства, установи, які виникають як керована система, тобто об'єкт управління, керуюча підсистема тут виступає суб'єктом управління.

В сучасних умовах важливого значення набуває такий об'єкт організаційного менеджменту як освітня організація, а саме заклади вищої освіти. У нашому розумінні, менеджмент освітньої організації - це процес управління організаційною системою освіти, в рамках якої є необхідним формування управлінських рішень, направлених на забезпечення основних функцій менеджменту (планування, організація, контроль, мотивація та лідерство).

Менеджмент вищої школи - це система управління вузом, направлена на забезпечення його високої конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках освітніх послуг за рахунок високої якості навчального процесу та підготовки спеціалістів, високого рівня їх професійних знань, навиків та вмінь, принципової громадянської позиції та високих морально-етичних якостей.

Менеджмент вищої школи включає управління різними видами діяльності вузу (навчальної, науково-дослідницької, виробничої, підприємницької, фінансово-господарської): оперативне управління та координацію діяльності різних структурних підрозділів; стратегічне планування та управління; розробка політики в області якості вищої освіти, розвиток менеджменту якості та його інтеграція; розвиток персоналу та підвищення якості; забезпечення соціального захисту і підтримку викладачам, співробітникам та студентам вузу.

Також можна виділити окремі специфічні характеристики менеджменту освітньої організації, які зустрічаються в процесі виключно їх роботи [2]:

- специфікація менеджменту органів управління, яка базується на віковому підході - менеджмент шкільних установ, менеджмент установ середнього та вищого освіти тощо;
- в основі всіх методів освітнього менеджменту лежить людський фактор;
- провідними методами управління освітніми організаціями є соціально-психологічні методи;
- принципами освітнього менеджменту є стійкість, стабільність, гуманізм та доступність.

Ефективність функціонування управлінської структури в освітній організації складається з наступних аспектів [8]:

- соціальна ефективність, де відображається рівень задоволеності населеними пунктами, що забезпечують освітні послуги;
- педагогічна ефективність, де відображається ступінь ефективності самого навчання та процесу навчання здобувачів освіти;
- організаційна ефективність, де відображається рівень досягнення цільових індикаторів, планів, визначається ефективність реалізації проектів та програмних заходів у встановлених термінах;
- економічна ефективність, де відображається оцінка фінансово-економічних показників функціонування освітніх організацій, з урахуванням витрачених ресурсів.

Підводячи підсумки можна зазначити, що при розгляді різних видів менеджменту актуальним стає вивчення менеджменту організацій. При цьому, одним з важливих об'єктів менеджменту організацій є освітня організація. Менеджмент освітньої організації – це процес управління організацією освітньої системи, в рамках якої необхідно формувати

управлінські рішення, направлені на забезпечення основних функцій менеджменту.

Література

1. Антонюк О. Менеджмент в освітянській сфері: концептуальні засади // Персонал. 2006. № 10. С. 58–66.
2. Базанова П.С. Образовательный менеджмент: от теории к практике // Молодой ученый. 2018. № 21 (207). С. 227-229.
3. Габышева Н.В. Образовательный менеджмент: понятие и сущность // Материалы Всероссийской научно-практической конференции «Наука и социум». 2018. №7-1.
4. Ефимова М.М. Специфика менеджмента в образовании // Вестник науки и образования. 2017. №5 (29).
5. Искрин Н.С., Чичканова Т.А. Менеджмент в образовании: системный подход // Образование и наука. 2015. №1 (120).
6. Мартинець Л.А. Менеджмент організацій: навчально-методичний посібник. Изд-е 2-е., Доп. і переробці. / Л.А. Мартинець. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 104 с.
7. Мацкевич С.А. Менеджмент в системе образования: теория и практика инновационной подготовки профессионалов / С.А. Мацкевич; науч. ред. А.Н. Мирошниченко. Минск: И.П. Логвинов, 2011. 260 с. (серия Universitas Ludens).
8. Панасюк В.П. Управление образованием и образовательными системами: состояние, тенденции, проблемы и перспективы // Образование и наука. 2017. №2.
9. Патрахина Т.Н. Менеджмент в образовании: Учебное пособие. Нижневартовск: Изд-во Нижневарт. гуманит. ун-та, 2011. 123 с.
10. Петряков А.А. Образовательный менеджмент как объект междисциплинарных исследований // ЧиО. 2013. №3 (36).

11. Тихонов А. Р., Самсонов А. Н., Болотцова Е. С. Менеджмент образовательной организации // Актуальные исследования. 2020. №12 (15). С. 72-74. URL: <https://apni.ru/article/970-menedzhment-obrazovatelnoj-organizatsii>
12. Tiwari R., Anjum B. Management of Higher Education Institutions: Issues and Challenges // ZENITH International Journal of Business Economics & Management Research. 2013. № 3(12). P. 275-284. URL: <https://ssrn.com/abstract=3850525>